

Na temelju članka 22. Statuta Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine ("Sl. novine Federacije BiH", broj: 22/96) i članka 1. točka 6. Odluke o formi izvješća koje banke dostavljaju Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine ("Sl. novine Federacije BiH", br. 47/98, 34/99 i 46/99) direktor Agencije donosi

U P U T U **ZA IZRADU BILANCE STANJA BANAKA I POPRATNIH OBRAZACA**

I.

Ovom Uputom se propisuje način izrade obrasca Bilanca stanja banaka - Obrazac BS i popratnih obrazaca - Obrazac BS-NS, Obrazac BS-K, Obrazac BS-D, Obrazac BS-ST i Obrazac BS-IB koji su sastavni dio ove Upute.

II.

OBRAZAC BILANCA STANJA BANAKA - OBRAZAC BS

Obrazac bilanca stanja banaka (u daljnjem tekstu: Obrazac BS) istovjetan je za sve banke bez obzira na njihovu veličinu i sjedište. Pojedine stavke iz Obrasca BS koje se odnose na organizacijske dijelove u inozemstvu, banke koje nemaju takve dijelove ne popunjavaju.

U daljnjem tekstu daju se bliže upute za popunjavanje Obrasca BS, a uz stavke na koje se prateći (dopunski) obrasci odnose navedene su posebne napomene.

Br. poz.	Opis pozicije – stavke i uputa
-----------------	---------------------------------------

A K T I V A

1. **Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija** - ova pozicija mora biti usuglašena s popratnim Obrascem BS-NS (Ukupno).

1.a. **Gotov novac i nekamatonosni računi depozita** - Ova stavka obuhvaća ukupno stanje gotovog novca, novčanih sredstava u procesu naplate i novčanih sredstava u procesu isplate, kao i stanje svih nekamatonosnih računa depozita koje izvještajna banka drži kod drugih depozitnih institucija. Detaljniji pregled ovih stavki se prikazuje u popratnom Obrascu BS-NS.

Negativna (dugovna) stanja računa depozita kod drugih depozitnih institucija se ne uključuju u ovu poziciju nego u poziciju 16. ovoga obrasca.

Stavka novčanih sredstava u procesu naplate obuhvaća:

(1) Čekove i mjenice u procesu naplate koji su vučeni na drugu depozitnu instituciju ili Centralnu banku i koji su plativi odmah po prezentaciji u Bosni i Hercegovini i to:

a) Čekove i mjenice vučene na druge institucije koji su već poslani na naplatu, ali za koje izvještajna banka još uvijek nije primila obavijest o

odobrenju sredstava;

- b) Čekove i mjenice u blagajni koji će biti prezentirani radi naplate ili poslani na naplatu sljedećeg radnog dana;
- c) Čekove ili mjenice koji su deponirani kod korespondenata izvještajne banke i na temelju kojih je izvještajna banka već dobila obavijest o odobrenju odgovarajućeg iznosa, ali koji još uvijek ne može povlačiti;

Ako je za čekove i mjenice prezentirane radi naplate ili upućene na naplatu korespondent odobrio izvještajnu banku, a odobrena sredstva su odmah raspoloživa za povlačenje, iznos takvih čekova i mjenica se obuhvaća stavkom računa depozita kod drugih depozitnih institucija;

- (2) Čekovi koje je izdala vlada i koji su u procesu naplate, a vučeni su na Ministarstvo financija ili Centralnu banku BiH ili bilo koju vladinu agenciju, naplativi su odmah po prezentaciji;
- (3) Ostale slične stavke koje su u procesu naplate i koje su naplative odmah po prezentaciji i za koje je uobičajeno da se likvidiraju ili naplaćuju kod depozitnih institucija u BiH u novčanom obliku:
  - a) Potraživanja od vlade koje je otkupila izvještajna banka;
  - b) Čekovi vučeni na drugu banku poslani na naplatu (sve dok se ne izvrši naplata);
  - c) Mjenice, robne mjenice i konosmani naplativi odmah po prezentaciji;

U stavke novčanih sredstava u procesu naplate ne uključuju se:

- (1) Stavke novčanih sredstava za koje je izvještajna banka već primila obavijest o odobrenju sredstava i koja se mogu odmah povlačiti. Iznosi ovih stavki se smatraju dijelom računa depozita kod drugih depozitnih institucija;
- (2) Potvrde-računi po kreditnim karticama u procesu naplate (uključuju se u nenovčane stavke ovog obrasca u poziciju - Ostala aktiva). Međutim, kada je izvještajna banka dobila obavijest o odobrenju sredstava, iznosi ovih dostavnica se smatraju dijelom salda računa depozita kod drugih depozitnih institucija;
- (3) Novčane stavke koje ne ispunjavaju uvjet "u procesu naplate", bez obzira da li se likvidiraju preko Centralne banke ili ne, trebaju biti obuhvaćene pozicijom Ostala aktiva;
- (4) Robne mjenice i konosmani, uključujući i mjenice na putu koje još uvijek nisu naplative zbog toga što roba radi koje su izdane još uvijek nije isporučena, bez obzira je li odobrenje sredstava izvršeno ili ne. Ako je račun banke već odobren, ovakve stavke se prikazuju u odgovarajućim stavkama kredita u ovom obrascu kao i u popratnom obrascu BS - K.

Neisplaćeni dugovi - čekovi i mjenice koji su u posjedu izvještajne banke, vučeni na izvještajnu banku i koji su odmah naplativi, ali za koje još uvijek nije izvršeno terećenje glavne knjige do kraja radnog vremena na izvještajni dan.

Gotov novac - obuhvaća i domaću i stranu valutu s kojim izvještajna banka raspolaže, gotov novac na putu u Centralnu banku ili u drugu depozitnu instituciju od kojih izvještajna banka još nije dobila obavijest o odobrenju sredstava, kao i gotov novac na putu od Centralne banke ili druge depozitne institucije za koji je račun izvještajne banke već terećen. Strani gotov novac treba biti denominiran u domaću valutu na izvještajni dan;

Nekamatonosni računi depozita kod depozitnih institucija - uključujući račune depozita kod Centralne banke (uključujući rezerve i ostale stavke), u zemlji i u inozemstvu;

Nekamatonosni računi depozita podrazumijevaju nekamatonosna sredstva u depozitu kod drugih depozitnih institucija za koje je izvještajna banka već primila obavijest o odobrenju sredstava i koja se mogu odmah povlačiti.

Iznosi koje banka još nije odobrila i iznosi koji predstavljaju čekove i mjenice za koje je banci već izvršeno odobrenje sredstava, ali koje ne može odmah povlačiti, smatraju se "novčanim sredstvima u procesu naplate".

U nekamatonosne račune depozita kod drugih depozitnih institucija uključuju se:

- (1) Nekamatonosni računi depozita kod korespondenata izvještajne banke uključujući i iznose za koje korespondenti banke treba da izvrše ili su već izvršili uplatu na račun izvještajne banke kod Centralne banke;
- (2) Nekamatonosni računi depozita nastali uplatom depozita od strane izvještajne banke po osnovi obračunskih dostavnica po kreditnim karticama koje su upućene na naplatu. Dok ne stigne obavijest o odobrenju računa, ovakve stavke se prikazuju kao nenovčane stavke u procesu naplate u okviru pozicije ovog obrasca - Ostala aktiva;
- (3) Iznosi sredstava koje je izvještajna banka već prebacila putem Centralne banke u korist odgovarajuće depozitne institucije.

U nekamatonosne račune kod depozitnih institucija ne uključuju se prekoračeni računi depozita koji "pokazuju dugovanje prema" drugim depozitnim institucijama koji se prikazuju u odgovarajućoj stavci uzetih kredita u ovom obrascu.

- 1.b. **Kamatonosni računi depozita** - Ova stavka obuhvaća sve kamatonosne račune depozita kod drugih depozitnih institucija bez obzira da li su u obliku štednih ili oročenih depozita, uključujući i certifikate o depozitu, bez certifikata o depozitu koji se drže radi trgovanja.

Komponente ove stavke se uključuju i u odgovarajuće stavke popratnog Obrasca BS-NS.

U kamatonosne račune depozita se ne uključuju:

- (1) Krediti dani depozitnim institucijama koji se prikazuju u poziciji danih

kredita u ovom obrascu i u popratnom Obrascu BS - K;

(2) Certifikati o depozitu koji se drže radi trgovanja i koji se prikazuju u okviru pozicije ovog obrasca - Aktiva za trgovanje;

2. **Vrijednosni papiri za trgovanje** – Ovom pozicijom se obuhvaćaju stavke koje je izvještajna banka kupila radi ponovne prodaje i to: vrijednosni papiri i drugi slični financijski instrumenti i stavke koje je kupila ili na drugi način stekla i koji joj služe za ponovnu prodaju u bliskoj budućnosti radi zarade koja se može ostvariti na kratkoročnim promjenama njihovih cijena. Vrijednost stavki aktive koje banka drži radi trgovanja mora biti dosljedno procijenjena po njihovoj realnoj vrijednosti.

U ovu poziciju se ne uključuju vrijednosni papiri koji se drže do dana njihovog dospijea.

3. **Plasmani drugim bankama** - Ovom pozicijom se obuhvaćaju međubankarske transakcije u obliku kratkoročnih plasmana sa žiro-računa izvještajne banke (rezervnog računa kod Centralne banke).

4. **Kredit, potraživanja po poslovima leasinga i dospjela potraživanja** – Ovom pozicijom se obuhvaćaju krediti, potraživanja po poslovima leasinga i dospjela potraživanja, umanjeni za nezarađeni prihod (unaprijed naplaćena kamata, naknada, i sl.), razdvojeno u posebnim stavkama, kao i u popratnom Obrascu BS - K.

- 4.a. **Kredit** - Ovom stavkom se u pravilu obuhvaćaju krediti koji predstavljaju rezultat izravnog ugovora između davaoca i tražioca kredita i kupljeni krediti (i dijelovi kredita) koje su s korisnicima ugovorili neki drugi kreditori.

Krediti mogu biti u obliku dokumentarnog kredita, dokumenata o avansu, dokumenata o odobrenom prekoračenju računa, mjenice i drugih oblika dokumentiranih potraživanja izvještajne banke.

- 4.b. **Potraživanja po poslovima leasinga** – Ovom stavkom se obuhvaćaju potraživanja banke nastala kao rezultat izravnog ugovora između davaoca i tražioca odnosno korisnika prava za korištenje imovine davaoca (posao leasinga) i kupljena potraživanja koja su sa tražiocem odnosno korisnicima ugovorili neki drugi davaoci. Bez obzira na način na koji je došla do ovih potraživanja izvještajna banka također ih može prodati u cijelosti ili djelomično.

Stavke 4. a) i 4. b) se prikazuju i u Obrascu BS – K.

- 4.c. **Dospjela potraživanja po kreditima i poslovima leasinga** - Ovom stavkom se posebno obuhvaćaju dospjela potraživanja iz osnova danih kredita i potraživanja po poslovima leasinga da bi se posebno prikazala izloženost banke kreditnom riziku prema dužnicima sa stajališta dospelosti njenih potraživanja kada dužnik – korisnik svoju obvezu za plaćanje ne izvršava uredno tj. odmah po njenom dospijeu, kao i potraživanja za izvršena plaćanja po izvanbilančnim obvezama i potraživanja po dospjelim odnosno pozvanim za plaćanje neizmirenim

izvanbilančnim obvezama izvještajne banke.

5. **Vrijednosni papiri koji se drže do dospijea** – Ovom pozicijom se obuhvaćaju samo vrijednosni papiri koje je izvještajna banka kupila s namjerom da ih drži do dospijea. Oni se prikazuju odvojeno od aktive za trgovanje i imaju poseban tretman. Njihovo knjigovodstveno vođenje se ne usklađuje s cijenom na tržištu koja se mijenja, kamata koju nose se priznaje po ravnomjernoj metodi i naplaćuje se sukladno dinamici ili roku dospijea predviđenim njihovom emisijom.
6. **Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva** – Ovom pozicijom se obuhvaća ukupna knjigovodstvena vrijednost umanjena za amortizaciju ili smanjenje vrijednosti svih poslovnih prostora, opreme, namještaja i inventara koji služe poslovnoj funkciji banke, a koje je izvještajna banka kupila ili stekla ulaganjem u njezin kapital.

U stavke ove pozicije uključuju se:

- (1) Poslovni prostor koji je u vlasništvu i koji koristi (ili će koristiti – kada je u izgradnji) izvještajna banka, njezine podružnice ili njezine konsolidirane supsidijarne osobe;
  - (2) Ulaganja u poboljšanje i dogradnju imovine uzete na leasing, strojeve i opremu u vlasništvu;
  - (3) Ulaganja u renoviranje postojećih poslovnih prostora;
  - (4) Nekretnine kupljene ili stečene s namjerom da se koriste za budući rast banke;
  - (5) Parking prostor kojeg koristi osoblje i komitenti banke ili njezinih podružnica;
  - (6) Namještaj, inventar i pokretna oprema banke i njezinih podružnica;
  - (7) Vozila u vlasništvu koja banka koristi za obavljanje svog poslovanja;
  - (8) Poslovni prostor, namještaj i oprema koje je banka uzela na leasing (po načelima knjigovodstva za leasing);
  - (9) Ostale slične stavke kao: originalna umjetnička djela, antikviteti i slični vrijedni predmeti iako izravno ne služe poslovnoj funkciji banke i ne podliježu obračunu amortizacije, itd.).
7. **Ostale nekretnine** – Ovom pozicijom se obuhvaća knjigovodstvena vrijednost, umanjena za amortizaciju, svih nekretnina u vlasništvu banke osim nekretnina koje joj služe za osnovne poslovne funkcije, koje se prikazuju u poziciji 6. ovog obrasca.
8. **Investicije u nekonsolidirana povezana poduzeća** – Ovom pozicijom se obuhvaćaju investicije u nekonsolidirana povezana poduzeća, zajednička ulaganja i u potpuna i u ograničena partnerstva u kojim banka ima poslovni utjecaj.
- Ove investicije se vode po načelima knjigovodstva za kapital odnosno vode se u visini ulaganja (plaćena cijena) i periodično se usklađuju za visinu prihoda koje banka ostvaruje proporcionalno svom udjelu u dobiti ili gubicima takvih povezanih poduzeća kao i umanjuju za iznose dividendi koje joj takva poduzeća isplate u novčanom obliku.
9. **Ostala aktiva** – Ovom pozicijom se obuhvaćaju stanja svih stavki koje nisu obuhvaćene prethodnim pozicijama aktive. Ako stanje ove pozicije prelazi visinu

od deset (10) postotaka iznosa ukupne aktive, izvještajna banka je dužna osigurati poseban popratni pregled svih njezinih stavki s detaljnim pojedinačnim obrazloženjem.

10. MINUS: Rezerve za potencijalne gubitke

10.a. **Rezerve na stavke pozicije 4. Aktive** – Ovom stavkom se obuhvaćaju opće i posebne rezerve za stavke aktive bilance koje je banka formirala za potencijalne gubitke sukladno odgovarajućim kriterijima propisanim od strane FBA, adekvatne procijenjenim potencijalnim kreditnim gubicima vezanim za pojedine kredite i pojedina potraživanja po poslovima leasinga.

10.b. **Rezerve na pozicije Aktive osim pozicije 4** - Ovom stavkom se obuhvaćaju opće i posebne rezerve za stavke aktive bilance koje je banka formirala za potencijalne gubitke sukladno odgovarajućim kriterijima propisanim od strane FBA, adekvatne procijenjenim potencijalnim gubicima vezanim za ostale pozicije Aktive osim pozicije 4.

11. UKUPNA AKTIVA – U ovu poziciju se unosi zbroj pozicija 1. do 9. umanjen za poziciju 10. i on mora biti jednak poziciji 27.

O B V E Z E

12. Depoziti – Ovom stavkom se obuhvaća stanje svih depozita i to: po viđenju, štednih, oročenih, posebnih i ostalih, a prikazuju se razdvojeno u posebnim stavkama za kamatonosne i nekamatonosne, kao i u popratnom Obrascu BS - D raščlanjeno po valuti, porijeklu i ročnosti.

MEMORANDUM Obrasca BS-D obuhvaća:

Depozite po viđenju čine depoziti koji se isplaćuju odmah po zahtjevu, a obuhvaćaju i dospjele oročene depozite za koje nije ugovorena mogućnost automatskog obnavljanja. Depoziti po viđenju ne uključuju: račune depozita tržišta novca i račune štednje po viđenju.

Računi štednje po viđenju predstavljaju štedne depozite za koje nije ugovoren rok dospjeća niti rok nakon kojeg je moguće njihovo povlačenje nego su raspoloživi za povlačenje na zahtjev deponenta - štediša, koje deponenti najčešće drže kao depozite na štednoj knjižici, depozite na štednom računu ili računu depozita tržišta novca.

Oročene depozite čine depoziti za koje je ugovoreno da deponent nema pravo i ne može povlačiti sredstava prije ugovorenog roka bez kaznenih naknada.

Posebne depozite čine depoziti koji obično prate neku drugu poslovnu transakciju i obično služe za pokriće rizika po danim kreditima, otvorenim akreditivima, danim garancijama i slično.

13. Uzete pozajmice - dospjele obveze - Ovom pozicijom se obuhvaća: a) stanje dospjelih, a nevraćenih pozajmica i b) dospjelih odnosno pozvanih za plaćanje, a

neizmirenih izvanbilančnih obveza.

14. **Uzete pozajmice od drugih banaka** - Ovom pozicijom se obuhvaćaju međubankarske transakcije u obliku uzetih kratkoročnih pozajmica sa žiro-računa drugih banaka (rezervnog računa kod Centralne banke).
15. **Obveze prema vladi** - Ovom pozicijom se obuhvaćaju kamatonosne vlastite mjenice i drugi instrumenti plativi na zahtjev, koje je izvještajna banka izdala vladi u svrhu plaćanja poreza i drugih obveza prema vladi.
16. **Obveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama** - Ovom pozicijom se obuhvaćaju obveze po uzetim kreditima i pozajmicama koje je izvještajna banka uzela, odnosno nastale izdavanjem mjenica, obveznica, prekoračenjem računa depozita kod drugih depozitnih institucija, uplatom depozita od strane drugih depozitnih institucija u svrhu pokrića čekova i mjenica koje su izdale i koje će isplatiti izvještajna banka, zaduženjem izvještajne banke po osnovi kupljenog prostora, druge fiksne aktive i poslova leasinga i ostale slične novčane obveze koje nisu obuhvaćene ostalim pozicijama obveza u ovom obrascu.

U ovu poziciju se ne uključuju obveze po subordiniranim dugovima i subordiniranim obveznicama.

17. **Subordinirani dugovi i subordinirane obveznice** – Ovom pozicijom se obuhvaćaju stanja uzetih subordiniranih dugova i izdanih subordiniranih obveznica (uključujući konvertibilne dugove i obveze trajnog karaktera bez obveze banke za vraćanje), odnosno obveza izvještajne banke koje ispunjavaju uvjete iz članka 9. točke 6, 7. i 8. Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kapitalom banaka (“Službene novine Federacije BiH”, broj: 47/98).
18. **Ostale obveze** – Ovom pozicijom se obuhvaćaju sve ostale obveze koje nisu obuhvaćene u prethodnim pozicijama obveza uključivo i formirane opće i posebne rezerve na izvanbilančne stavke. Ako stanje ove pozicije prelazi visinu od 10% iznosa ukupnih obveza, izvještajna banka je dužna osigurati poseban popratni pregled svih stavki ove pozicije.
19. **UKUPNE OBVEZE** – U ovu poziciju se unosi zbroj pozicija od 12. do 18.

K A P I T A L

20. **Trajne prioritetne dionice** – U ovoj stavci se prikazuje nominalni iznos izdanih trajnih prioritetnih dionica (trajne nekumulativne prioritetne dionice i trajne kumulativne prioritetne dionice).
21. **Obične dionice** – U ovoj poziciji se prikazuje nominalni iznos izdanih običnih dionica.
22. **Emisioni ažio** – U ovoj poziciji se prikazuje iznos izvršenih uplata za izdane dionice iznad njihove nominalne vrijednosti i druge slične uplate, razdvojeno na ažia ostvarena emisijom trajnih prioritetnih i ažia ostvarena emisijom običnih dionica.

23. **Neraspodijeljena dobit i rezerve kapitala** – U ovoj poziciji se prikazuje stanje neraspodijeljene dobiti (nepokrivenog gubitka) iz ranijih godina i rezervi izvještajne banke uključujući rezerve propisane zakonom, rezerve koje se ne odnose na procjenu kvalitete aktive, revalorizacijske rezerve i slične stavke. U ovu poziciju se ne uključuju opće i posebne rezerve za potencijalne kreditne i druge gubitke koje se prikazuju u poziciji 10. Aktive i poziciji 18. Obveza.
24. **Tečajne razlike** – U ovoj poziciji se prikazuje potražni saldo odnosno pozitivan efekt tečajnih razlika ili kao negativna stavka dugovni saldo odnosno negativan efekt tečajnih razlika po obračunu usklađenosti poslovanja izvještajne banke u stranim valutama, samo u slučaju predviđenom zakonom, a sukladno računovodstvenim standardima.
25. **Ostali kapital** - U ovoj poziciji se prikazuje stanje ostalih oblika kapitala kao što su: obračunata dobit (gubitak) u tekućoj godini, iznos dobiti za koju je FBA izdala rješenje o privremenoj obustavi raspodjele i ostalo.
26. **UKUPNI KAPITAL** – U ovu poziciju se unosi zbroj pozicija od 20. do 25.
27. **UKUPNE OBVEZE I KAPITAL** – U ovu poziciju se unosi zbroj pozicija 19. i 26. i on mora biti jednak poziciji 11 - Ukupna aktiva.

III.

OBRAZAC IZVANBILANČNIH EVIDENCIJA - OBRAZAC BS - IB

Obrazac Izvanbilančne evidencije - Obrazac BS-IB banke obuhvaća grupe računa koji u sebi sadrže mogućnost, nižeg ili višeg stupnja, da će određena prava ili potencijalne obveze banke biti prenesene odnosno uknjižene u njezinu bilancu stanja.

One se smatraju izvanrednom aktivom (prava) i izvanrednim obvezama (potencijalnim) zbog toga što će se, ili bi se mogle, realizirati samo nakon izvršenja ili neizvršenja neke aktivnosti ili dostizanja nekog stanja. Najčešće stavke izvanbilančnih evidencija su garancije i akreditivi. Kada se radi o garanciji, samo u slučaju propuštanja plaćanja ili propuštanja izvršenja neke druge obveze od osoba za koje je dala garanciju, banka će (može) biti pozvana da sama izvrši isplatu sredstava. Ovu isplatu banka može izvršiti: a) s računa klijenta za kojeg je dala garanciju ako postoji takva mogućnost ili b) iz svojih sredstava pri čemu istodobno kreira (formira) i novu stavku aktive (potraživanje) u svojoj bilanci stanja. Akreditiv postavlja banku u središte trgovinske transakcije kao osiguranje da će korisnik biti isplaćen ako ispuni dokumentom postavljene uvjete. I u ovom slučaju banka može izvršiti isplatu: a) s računa klijenta za kojeg je otvoren akreditiv ako takva mogućnost postoji ili b) iz svojih sredstava pri čemu kreira (formira) novu stavku aktive (potraživanje) u svojoj bilanci stanja.

Drugi oblici izvanbilančnih evidencija (računi-grupe računa) koji su svojevrsne zabilješke-podsjetnici banke koji služe kao podsjetnik, kao kontrolne evidencije i kao osnova-podloga za izvođenje podataka i informacija širokog spektra, ne uključuju se u ovaj obrazac.

Br. poz.

Opis pozicije - stavke i uputa

1. **Neopozive obveze za davanje kredita** - Stavke ove pozicije predstavljaju preuzetu obvezu izvještajne banke da će dati kredit, izvršiti financiranje po leasing poslu, kupiti potraživanje ili dio potraživanja po danom kreditu od neke druge banke i izvršiti druge slične transakcije koje je izvještajna banka već ranije odobrila i čije se odobrenje ne može poništiti. U slučaju obveza po konzorcijskim kreditima, u ovaj obrazac-izvješće se unosi samo proporcionalna obveza izvještajne banke.
2. **Kupljena potraživanja po danim kreditima** - U ovu poziciju se unosi ukupno stanje svih kupljenih potraživanja ili kupljenih dijelova potraživanja po danim kreditima od drugih banaka.
3. **Kreditni osigurani instrumentom za osiguranje naplate (kolateralom)** - U ovu poziciju se unosi ukupan iznos danih kredita i izvršenih financiranja po leasing poslovima od strane izvještajne banke, kupljenih potraživanja po danim kreditima od drugih banaka i sličnih stavki u aktivi bilance stanja izvještajne banke, a koji su osigurani kolateralom.
  - 3.1. Krediti osigurani posebnim depozitom - U ovoj stavci se prikazuje ukupan iznos stavki ove pozicije čija je naplata osigurana posebnim depozitom.
  - 3.2. Krediti osigurani nekretninama - U ovoj stavci se prikazuje ukupan iznos stavki ove pozicije čija je naplata osigurana hipotekom na nekretnine.
  - 3.3. Krediti osigurani drugim kolateralom - U ovu stavku se unosi ukupan iznos stavki ove pozicije koje nisu obuhvaćene stavkama 3.1. i 3.2.
4. **Vrijednosni papiri u trezoru** - U ovu poziciju se unosi ukupan iznos nominalne vrijednosti vrijednosnih papira koji se drže u trezoru.
  - 4.1. Vrijednosni papiri koji se drže za račun izvještajne banke;
  - 4.2. Vrijednosni papiri koji se drže za račun drugih osoba;
5. **Vrijednosti u trezoru** - U ovu poziciju se unosi ukupan iznos svih vrijednosti koje izvještajna banka drži u trezoru uključujući i vrijednosne papire iz pozicije 4. ovog obrasca.
  - 5.1. Vrijednosti u trezoru kao kolaterala - U ovu stavku se unosi iznos vrijednosti koje izvještajna banka drži kao kolateralu za svoja potraživanja.
  - 5.2. Ostale vrijednosti u trezoru - U ovu stavku se unosi iznos vrijednosti u trezoru koje izvještajna banka ne drži kao kolateralu.
6. **Strani čekovi poslani na naplatu** - U ovu poziciju se unosi ukupan iznos čekova koje je izvještajna banka poslala na naplatu svojim korespondentskim bankama u inozemstvu. Ovom pozicijom se olakšava banci da prati i kontrolira naplate koje su u toku po ovoj osnovi, a FBA da prati očekivane novčane tokove banke. Po prijemu novčanih sredstava banka vrši obrnuto knjiženje i klijentu isplaćuje iznos bez troškova i provizije.
7. **Neopozivi dokumentarni akreditivi izdani za plaćanja u inozemstvu** - U ovoj

poziciji se prikazuje ukupan iznos tekućih i neiskorištenih izdanih ili potvrđenih neopozivih komercijalnih i sličnih akreditiva, bez stand-by akreditiva (koji se prikazuju u poziciji garancija). Putnički akreditivi i ostali akreditivi koje je u svrhu isplate novca ili novčanih ekvivalenata izdala izvještajna banka se prikazuju kao obveza po depozitima po viđenju u obrascu BS – bilanca stanja.

8. **Ostali akreditivi izdani za plaćanja u inozemstvu** - U ovu poziciju se uključuje ukupno stanje iznosa opozivih akreditiva.
9. **Izdane garancije** - U ovu poziciju se unosi ukupno stanje garancija izdanih od strane izvještajne banke.
  - 9.1. Izdane plative garancije - U ovu stavku se unosi ukupan iznos plativih garancija koje je izdala izvještajna banka i koje predstavljaju njezinu obvezu da izvrši isplatu trećoj osobi korisniku garancije ako klijent za kojeg je garancija izdana ne izvrši plaćanje po određenoj ugovornoj obvezi.
  - 9.2. Izdane činidbene garancije - Ovom stavkom se obuhvaćaju garancije koje je izdala izvještajna banka i koje neopozivo obvezuju banku da izvrši isplatu trećoj osobi ako klijent banke za kojeg je garancija izdana ne izvrši određenu nefinancijsku radnju odnosno obvezu.
  - 9.3. Ostale vrste garancija - U ovoj stavci se prikazuje ukupan iznos garancija koje nisu obuhvaćene stavkama 9.1. i 9.2. ove pozicije.
10. **Izdane mjenice i dani avali** - U ovu poziciju se unosi ukupan iznos mjenica i avala koje je izdala izvještajna banka i čija je isplata pod određenim uvjetima u budućnosti neopoziva.
  - 10.1. Izdane mjenice - Ovom stavkom se obuhvaća iznos svih mjenica koje je izdala izvještajna banka.
  - 10.2. Dani avali - Ovom stavkom se obuhvaća iznos svih avala koje je izvještajna banka dala.
11. **Nostro financijske aktivnosti vezane za proces naplate** - U ovu poziciju se unosi ukupan iznos svih naplata koje su u tijeku.
  - 11.1. Naplata financijskih instrumenata - Ovom stavkom se obuhvaća iznos svih financijskih instrumenata koje je izvještajna banka poslala na naplatu i za koje se očekuje uplata na račune banke.
  - 11.2. Ostale aktivnosti naplate u tijeku - Ovom stavkom se obuhvaćaju sve aktivnosti naplate u tijeku koje nisu obuhvaćene stavkom 11.1.
12. **Tekući ugovori za transakcije s devizama** - U ovu poziciju se unosi iznos protuvrijednosti u KM svih neopozivih obveza za prodaju određenog iznosa jedne valute za određeni iznos druge valute na određeni datum u budućnosti nakon izvještajnog dana. Obuhvaćaju se tekuće promptne transakcije (spot; čiji je rok izvršenja unutar 2 radna dana od izvještajnog dana) i termenske transakcije (forward; čiji je rok izvršenja duži od dva radna dana od izvještajnog dana). Prikazane vrijednosti moraju biti u visini protuvrijednosti strane valute po tečaju na izvještajni dan.
  - 12.1. Promptna prodaja deviza - Ovom stavkom se obuhvaća protuvrijednost u KM tekućih ugovora za prodaju deviza unutar 2 radna dana od izvještajnog dana.
  - 12.2. Promptna kupnja deviza - Ovom stavkom se obuhvaća protuvrijednost u KM tekućih ugovora za kupnju deviza unutar 2 radna dana od izvještajnog dana.

- 12.3. Termanska prodaja deviza - Ovom stavkom se obuhvaća protuvrijednost u KM tekućih ugovora za prodaju deviza duže od 2 radna dana od izvještajnog dana.
- 12.4. Termanska kupnja deviza - Ovom stavkom se obuhvaća protuvrijednost u KM tekućih ugovora za kupnju deviza duže od 2 radna dana od izvještajnog dana.

- 13. Ostale stavke izvanbilančne izloženosti banke** - U ovu poziciju se unosi ukupan iznos stavki izvanbilančnih obveza izvještajne banke koje nisu obuhvaćene pozicijama od 1. do 12.

- 14. MEMORANDUM** - U ovu poziciju se unosi zabilješka (memorandum) o ukupnom iznosu stavki isknjiženih iz aktive bilance stanja izvještajne banke i to:
  - 14.1.1. Početno stanje otpisane aktive (01.01. izvještajne godine)
  - 14.1.2. Iznos stavki otpisane aktive u tekućoj godini
  - 14.1.3. Naplaćena ranije otpisana aktiva u tekućoj godini
  - 14.1.4. Trajni otpis aktive po odluci nadležnog organa u tekućoj godini
  - 14.1.5. Saldo otpisane aktive (14.1.1.+14.1.2.-14.1.3.-14.1.4.)
  - 14.2.1. Početno stanje suspendirane kamate (01.01. izvještajne godine)
  - 14.2.2. Iznos stavki suspendirane kamate u tekućoj godini
  - 14.2.3. Naplaćena ranije suspendirana kamata u tekućoj godini
  - 14.2.4. Trajni otpis suspendirane kamate po odluci nadležnog organa u tekućoj godini
  - 14.2.5. Saldo suspendirane kamate (14.2.1.+14.2.2.-14.2.3.-14.2.4.)

IV.

OBRAZAC PROSJEČNIH STATISTIČKIH PODATAKA - OBRAZAC BS - ST

U obrascu BS - ST banka je dužna prikazati prosjek stanja obuhvaćenih kategorija u izvještajnom razdoblju (izvještajni kvartal) koji predstavlja zbroj svih mjesečnih stanja obuhvaćenih kategorija u izvještajnom razdoblju podijeljen s brojem mjeseci u izvještajnom razdoblju. Kategorije iz obrasca BS - ST obuhvaćaju:

I. BILANČNE STAVKE

A. AKTIVA:

1. Pod ovim rednim brojem prikazuje se prosječan iznos stanja red. br. 11. iz Obrasca BS;
2. Pod ovim rednim brojem prikazuje se prosječan iznos stanja red. br. 1.b., 2, 3, 4. i 5. iz Obrasca BS;
3. Pod ovim rednim brojem prikazuje se prosječan iznos stanja red. br. 4. iz Obrasca BS;

B. OBVEZE:

4. Pod ovim rednim brojem prikazuje se prosječan iznos stanja red. br. 19. iz Obrasca BS;
5. Pod ovim rednim brojem prikazuje se prosječan iznos stanja red. br. 19. iz Obrasca BS bez red. br. 12.b. i nekamatonosnog dijela red.br.18.;
6. Pod ovim rednim brojem prikazuje se prosječan iznos stanja red. br. 12.a. iz Obrasca BS;

C. KAPITAL:

7. Pod ovim rednim brojem prikazuje se prosječan iznos stanja red. br. 26. iz Obrasca BS;
8. Pod ovim rednim brojem prikazuje se prosječan iznos stanja temeljnog kapitala prema poziciji 1. Obrasca br. 1 - TABLICA A;
9. Pod ovim rednim brojem prikazuje se prosječan iznos stanja red. br. 20. i 21. iz Obrasca BS;

II. BROJ ZAPOSLENIH RADNIKA - U ovoj stavci se prikazuju samo radnici koji su stalno zaposleni u banci;

V.

Ova Uputa stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 01- 574 /00
Sarajevo, 12. srpnja 2000.

Direktor

Zlatko Barš

/ ime banke /	/ matični broj /
---------------	------------------

BILANCA STANJA NA DAN _____ godine

OBRAZAC - BS
(u 000 KM)

Red. br.	O P I S	Preth. godina	Tek. godina
A K T I V A			
1.	Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija (1.a + 1.b)		
	1.a. Gotov novac i nekamatonski računi depozita		
	1.b. Kamatonosni računi depozita		
2.	Vrijednosni papiri za trgovanje		
3.	Plasmani drugim bankama		
4.	Kreditni, potraživanja po poslovima leasinga i dosp. potraživanja (4.a+4.b+4.c)		
	4.a. Krediti		
	4.b. Potraživanja po poslovima leasinga		
	4.c. Dospjela potraživanja po kreditima i poslovima leasinga		
5.	Vrijednosni papiri koji se drže do dospijeca		
6.	Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva		
7.	Ostale nekretnine		
8.	Investicije u nekonsolidirana povezana poduzeća		
9.	Ostala aktiva		
10.	MINUS: Rezerve za potencijalne gubitke (10.a + 10.b)		
	10.a. Rezerve na stavke pozicije 4. Aktive		
	10.b. Rezerve na pozicije Aktive osim pozicije 4.		
11.	UKUPNA AKTIVA: (1. do 9. - 10.)		
O B V E Z E			
12.	Depoziti (12.a + 12.b)		
	12.a. Kamatonosni depoziti		
	12.b. Nekamatonski depoziti		
13.	Uzete pozajmice - dospjele obveze (13.a + 13.b)		
	13.a. Stanje dospjelih, a neisplaćenih obveza		
	13.b. Stanje neizmirenih-pozvanih za plaćanje izvanbilančnih obveza		
14.	Uzete pozajmice od drugih banaka		
15.	Obveze prema vladi		
16.	Obveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama (16.a + 16.b)		
	16.a. s preostalim rokom dospijeca do jedne godine		
	16.b. s preostalim rokom dospijeca preko jedne godine		
17.	Subordinirani dugovi i subordinirane obveznice		
18.	Ostale obveze		
19.	UKUPNE OBVEZE: (12. do 18.)		
K A P I T A L			
20.	Trajne prioritetne dionice		
21.	Obične dionice		
22.	Emisioni ažio (22.a + 22.b)		
	22.a. na trajne prioritetne dionice		
	22.b. na obične dionice		
23.	Neraspodijeljena dobit i rezerve kapitala		
24.	Tečajne razlike		
25.	Ostali kapital		
26.	UKUPAN KAPITAL: (20. do 25.)		
27.	UKUPNE OBVEZE I KAPITAL: (19. + 26.)		

_____
/ ime i prezime / potpis / tel. br. ovlaštene osobe /

_____
/ ime i prezime / potpis / tel. br. ovlaštene osobe /

/ ime banke /	/matični broj /

BILANCA STANJA NA DAN _____ godine

OBRAZAC BS - NS

NOVČANA SREDSTVA I RAČUNI DEPOZITA KOD DEPOZITNIH INSTITUCIJA (u 000 KM)

R. br.	Opis novčane stavke	KM	Devize *	Ukupno:
1.	Gotov novac			
2.	Žiro račun kod ZPP (Rezervni račun kod CB BiH)			
3.	Računi depozita kod depozitnih institucija u BiH			
4.	Računi depozita kod depozit. institucija u inozemstvu			
5.	Novčana sredstva u procesu naplate			
6.	Neisplaćeni dugovi			
7.	U K U P N O :			

NAPOMENE:

- * Strane valute denominirane u KM na izvještajni dan;
- ** Ukupan iznos mora biti jednak poziciji 1. Obrasca BS;
- *** Iznosi se unose u 000 KM;

/ ime banke /	/matični broj /

BILANCA STANJA NA DAN _____ godine

OBRAZAC BS - K

KREDITI, POTRAŽIVANJA PO POSLOVIMA LEASINGA I DOSPJELA POTRAŽIVANJA

(u 000 KM)

R. br.	Opis	Kratkoročni <1 god.	Dugoročni > 1 god.	Dospjela potraživanja	Plaćene- pozvane IO *	Ostalo	Ukupno:
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Vladine institucije						
2.	Javna poduzeća						
3.	Privatna poduzeća i društva						
4.	Neprofitne organizacije						
5.	Bankarske institucije						
6.	Nebankarske fin. institucije						
7.	Građani						
8.	Ostalo						
9.	MINUS: nezarađeni prihod						
10.	UKUPNO:						

NAPOMENA:

* = Potraživanja za izvršena plaćanja po IO i dospjele - pozvane za plaćanje neizmirene IO;

IO = Izvanbilančne obveze;

** Ukupan zbroj mora biti jednak poziciji 4. bez 4.d. u Obrascu BS;

*** Iznosi se unose u 000 KM;

3+4 = 4.a. + 4.b. u Obrascu BS

5+6 = 4.c. u Obrascu BS

/ ime banke /	/ matični broj /

BILANCA STANJA NA DAN _____ godine

OBRAZAC BS - D

DEPOZITI

(u 000 KM)

R. br.	Depoziti-domaći-KM	štednja i po viđenju	do 3 mj.	do 1 god.	do 3 god.	preko 3 god.	UKUPNO:
1.	Vladine institucije						
2.	Javna poduzeća						
3.	Privatna poduzeća i društva						
4.	Neprofitne organizacije						
5.	Bankarske institucije						
6.	Nebankarske fin. institucije						
7.	Građani						
8.	Ostalo						
9.	UKUPNO:						X1=

*

R. br.	Depoziti-domaći-DEVIZE	štednja i po viđenju	do 3 mj.	do 1 god.	do 3 god.	preko 3 god.	UKUPNO:
1.	Vladine institucije						
2.	Javna poduzeća						
3.	Privatna poduzeća i društva						
4.	Neprofitne organizacije						
5.	Bankarske institucije						
6.	Nebankarske fin. institucije						
7.	Građani						
8.	Ostalo						
9.	UKUPNO:						X2=

*

R. br.	Depoziti-strani-KM	štednja i po viđenju	do 3 mj.	do 1 god.	do 3 god.	preko 3 god.	UKUPNO:
1.	Vladine institucije						
2.	Javna poduzeća						
3.	Privatna poduzeća i društva						
4.	Neprofitne organizacije						
5.	Bankarske institucije						
6.	Nebankarske fin. institucije						
7.	Građani						
8.	Ostalo						
9.	UKUPNO:						X3=

*

R. br.	Depoziti-strani-DEVIZE	štednja i po viđenju	do 3 mj.	do 1 god.	do 3 god.	preko 3 god.	UKUPNO:
1.	Vladine institucije						
2.	Javna poduzeća						
3.	Privatna poduzeća i društva						
4.	Neprofitne organizacije						
5.	Bankarske institucije						
6.	Nebankarske fin. institucije						
7.	Građani						
8.	Ostalo						
9.	UKUPNO:						X4=

* Memorandum

R. br.	Depoziti	Kamatonosni	Nekamatonosni	UKUPNO:
1.	štedni			
2.	Po viđenju			
3.	Posebni			
4.	Oročeni			
5.	Ostali			
6.	UKUPNO:			X5=

X1+X2+X3+X4=X5=pozicija 12. Obrazac BS

/ ime banke /	/ matični broj /

IZVANBILANČNE EVIDENCIJE NA DAN _____ godine **OBRAZAC BS - IB**

Pozi cija	OPIS POZICIJE - STAVKE I INSTRUKCIJA	(u 000 KM)	(u 000 KM)
1.	Neopozive obveze za davanje kredita		
2.	Kupljena potraživanja po danim kreditima		
3.	Kreditni osigurani instrumentom za osiguranje naplate		
3.1.	Kreditni osigurani posebnim depozitom		XXXXXXXXXX
3.2.	Kreditni osigurani nekretninama		XXXXXXXXXX
3.3.	Kreditni osigurani drugom kolateralom		XXXXXXXXXX
4.	Vrijednosni papiri u trezoru		
4.1.	Vrijednosni papiri koji se drže za račun izvještajne banke		XXXXXXXXXX
4.2.	Vrijednosni papiri koji se drže za račun drugih osoba		XXXXXXXXXX
5.	Vrijednosti u trezoru		
5.1.	Vrijednosti u trezoru kao kolaterala		XXXXXXXXXX
5.2.	Ostale vrijednosti u trezoru		XXXXXXXXXX
6.	Strani čekovi poslani na naplatu		
7.	Neopozivi dok. akreditivi izdani za plaćanja u inozemstvu		
8.	Ostali akreditivi izdati za plaćanja u inozemstvu		
9.	Izdane garancije		
9.1.	Izdane plative garancije		XXXXXXXXXX
9.2.	Izdane činidbene garancije		XXXXXXXXXX
9.3.	Ostale vrste garancija		XXXXXXX
10.	Izdane mjenice i dani avali		
10.1.	Izdane mjenice		XXXXXXXXXX
10.2.	Dani avali		XXXXXXXXXX
11.	Nostro financijske aktivnosti vezane za proces naplate		
11.1.	Naplata financijskih instrumenata		XXXXXXXXXX
11.2.	Ostale aktivnosti naplate u toku		XXXXXXXXXX
12.	Tekući ugovori za transakcije s devizama		
12.1.	Promptna prodaja deviza		XXXXXXXXXX
12.2.	Promptna kupnja deviza		XXXXXXXXXX
12.3.	Terminska prodaja deviza		XXXXXXXXXX
12.4.	Terminska kupnja deviza		XXXXXXXXXX
13.	Ostale stavke izvanbilančne izloženosti banke		
14.	MEMORANDUM :		
14.1.1.	Početno stanje otpisane aktive (01.01. izvještajne godine)		
14.1.2.	Iznos stavki otpisane aktive u tekućoj godini		
14.1.3.	Naplaćena ranije otpisana aktiva u tekućoj godini		
14.1.4.	Trajni otpis aktive po odluci nadležnog organa u tekućoj godini		
14.1.5.	Saldo otpisane aktive (14.1.1.+14.1.2.-14.1.3.-14.1.4.)		
14.2.1.	Početno stanje suspendirane kamate (01.01. izvještajne godine)		
14.2.2.	Iznos stavki suspendirane kamate u tekućoj godini		
14.2.3.	Naplaćena ranije suspendirana kamata u tekućoj godini		
14.2.4.	Trajni otpis suspendirane kamate po odluci nadležnog organa u tekućoj godini		
14.2.5.	Saldo suspendirane kamate (14.2.1.+14.2.2.-14.2.3.-14.2.4.)		

*

_____
/ ime i prezime / potpis / tel.br. ovlaštene osobe /

_____
/ ime i prezime / potpis / tel.br. ovlaštene osobe /

/ ime banke /	/matični broj /
---------------	-----------------

BILANCA STANJA NA DAN _____ godine

OBRAZAC BS - ST

PROSJEČNI STATISTIČKI PODACI

I.	IZBILANČNE STAVKE	iznos u 000 KM
A.	AKTIVA	
1.	Prosječan iznos ukupne aktive	
2.	Prosječan iznos kamatonosne aktive	
3.	Prosječan iznos kredita i potraživanja po poslovima leasinga	
B.	OBVEZE	
4.	Prosječan iznos ukupnih obveza	
5.	Prosječan iznos kamatonosnih obveza	
6.	Prosječan iznos kamatonosnih depozita	
C.	KAPITAL	
7.	Prosječan iznos ukupnog kapitala	
8.	Prosječan iznos temeljnog kapitala	
9.	Prosječan iznos dioničkog kapitala	
II.	BROJ ZAPOSLENIH RADNIKA - puno radno vrijeme	

Na temelju članka 4. i 11. Zakona o Agenciji za bankarstvo Federacije BiH (“Službene novine Federacije BiH”, br. 9/96, 27/98, 20/00, 45/00, 58/02, 13/03, 19/03, 47/06 i 59/06), članka 22. Statuta Agencije za bankarstvo Federacije BiH (Sl. novine Federacije BiH br. 42/04) i članka 1. točka 6. Odluke o formi izvješća koje banke dostavljaju Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (“Službene novine Federacije BiH”, br. 3/03, 18/03, 52/03, 64/03-ispravka, 6/04, 14/04, 54/04, 5/05, 43/07 i 55/07) direktor Agencije donosi

U P U T U
O IZMJENAMA I DOPUNAMA UPUTE ZA IZRADU
BILANCE STANJA BANAKA I POPRATNIH OBRAZACA

Članak 1.

U Uputi za izradu bilance stanja banaka i popratnih obrazaca, broj: 01-574/00 od 12. srpnja 2000. u točki 1. podtočka 1.a., u pasusu u kojem se objašnjava pozicija “nekamatonosni računi depozita kod depozitnih institucija”, postojeći tekst iza riječi “institucija -“ zamjenjuje se tekстом “u zemlji i inozemstvu, i računi depozita-ostale stavke kod Centralne banke, isključujući račun rezervi;”.

Članak 2.

U točki 1. podtočka 1.b., iza riječi “institucija” stavlja se zarez i dodaju se riječi “uključujući i Centralnu banku.”.

Članak 3.

Ova Uputa stupa na snagu danom donošenja, a primjenjuje se na izvješća sa 30. rujnom 2007.

Broj: 01- 2- 1669 /07
Sarajevo, 10. listopada 2007.

DIREKTOR

Zlatko Barš